INTERESELE GEOPOLITICE ALE MASS-MEDIEI MOLDOVENEȘTI

GEOPOLITICAL INTERESTS OF MOLDOVAN MEDIA

Mihai LESCU, ORSID: 0000-0001-9837-6687
Universitatea de Stat din Moldova

CZU: 070(478):327

e-mail: Lescumihai@mail.ru

1. Specialiștii în materie caracterizează interesele geopolitice drept condiții necesare/favorabile pentru dezvoltarea statului în cadrul relațiilor economice și politice internaționale. Politologul și juristul german Carl Schmitt [1] a fost primul care a abordat științific rolul *intereselor în geopolitică,* considerându-le drept un factor care poate consolida sau, dimpotrivă, submina/distruge un spațiu geopolitic specific/concret.

2. Orice stat, mare sau mic, are anumite interese geopolitice. Aceasta și datorită faptul că la baza intereselor geopolitice stau *interesele naționale* ale statului, pe care acesta le materializează prin politica sa externă. Astfel, interesele geopolitice și interesele naționale sunt în mare măsură, legate între ele, determinând și geostrategia adoptată de un stat sau altul în relațiile lui cu alte state în context regional sau global. Încă H. Morgenthau accentua că politica externă este determinată de interesele naţionale, acestea având un caracter obiectiv din cauza că se află în conexiune cu natura umană şi împrejurările geografice, cu tradiţiile istorice şi socioculturale ale poporului [2].

3. Interesele geopolitice ale statelor, în mare parte, țin de ambițiile lor și de împrejurările poitice, de regimurile aflate la guvernare și de ideologiile care stăpânesc politica regională. De acestă conjunctură a ținut seama și Republica Moldova, când a purces la elaborarea strategiilor și Concepțiilor de securitate națională după adoptarea, în 1994, a Constituției țării încoace. Generalizând, putem spune că, în linii mari, din documentele oficiale adoptate transpar următoarele interese naţionale ale Republicii Moldova: 1) asigurarea caracterului suveran, independent, unitar şi indivizibil al statului; 2) garantarea ordinii constituționale și a dezvoltării stabile şi sustenabile a statului; 3) promovarea valorilor democratice şi a statului de drept; 4) integrarea europeană; 5) reintegrarea teritorială; 6) prosperitatea şi bunăstarea cetăţenilor; 7) participarea la asigurarea securităţii regionale și internaţionale. Dacă „descifrăm" niţel unele aspecte ale problematicii, putem spune că țara noastră mai urmărește: consolidarea securităţii naţionale prin intermediul politicii externe şi al politicii de apărare; gestionarea problemelor legate de conflictul transnistrean şi de retragere a trupelor străine; asigurarea stabilităţii politice; managementul integrat al frontierei de stat; combaterea terorismului și, nu în ultimul rând, asigurarea securităţii informaţionale.

4. În contextul regional actual, la care se circumscrie și Republica Moldova, cu un război dezlănțuit de FR în țara vecină Ucraina, factorul geopolitic este unul, care

îl subordonează pe cel politic, impunând corectivele sale și în domeniul securității informaționale și activității mass-mediei. Deoarece astăzi rostul mass-mediei constă nu numai în a informa publicul despre evenimentele-cheie din cotidian și din structurile social-politice, dar și de a forma o anumită atitudine și comportament în raport cu faptele și fenomenele relatate din viața internă și cea externă a țării. Mai mult, actualmente, mass-media trebuie să fie receptivă la toate conflictele geopolitice din regiune, să combată consecvent manifestările de manipulare și propagandă ale FR în războiul alogic, pe care ea îl duce mai bine de jumătate de an în Ucraina, să prezinte publicului o opinie corectă despre evenimente și să promoveze activ interesele geopolitice ale statului nostru în context regional și internațional.

5. Ținând seama de războiul de la hotarele țării noastre, dar și de starea precară economică în care am ajuns de rând cu multe statele din Europa, mass-media de la noi ar urma să devină nucleul, care să cuaguleze eforturile cetățenilor si să asigure pacea socială, dar nu să dizbine societatea și să favorizeze unele formațiuni politice, care în repetate rânduri au demonstrat, prin acțiunile lor, că le sunt străine soarta acestui popor și interesele naționale ale Republicii Moldova. Situația și logica lucrurilor ne sugerează, că putem discuta/dezbate în contradictoriu și îndelungat diferite probleme ale realității, însă când vine vorba despre interesele geopolitice și de securitatea țării , partidele/formațiunile aflate pe poziţii diametral opuse și cu opinii diferite privind politică internă, dar în această ordine de idei și mass-media de limbă română și alolingvă, ar trebui să uite de obidă, de ambiții și orgolii, ajungând la un numitor comun şi unitate între toți actorii, mai cu seamă când se impune de a apăra interesele geopolitice/naţionale în exterior. Cine, dacă nu mass-media ar trebui să amplifice în rândul cetățenilor astfel de simţuri, cum ar fi *patriotismul, legătura cu naţiunea sa*, făcându-i pe toți să înțeleagă că de potenţialul economic al statului și de asigurarea stabilităţii politice depinde viaţa şi bunăstarea fiecăruia.

6. Tot în acest context. De ce mass-media de la noi este atât de pestriță în ce privește abordarea problematicii (geo)politice, de ce ea uneori nu bate în aceeași țintă cu guvernarea, apărând în comun interesele ce țin de politica externă a țării? Oare, spre exemplu, războiul din Ucraina nu a sugerat până acum mass-mediei naționale noi exemple de abordare și comportament în tratarea/dezbaterea problemelor de geopolitică locală și regională? Ne întrebăm, deoarece răboiul din țara vecină, care demult a ajuns și în casele noastre în mare măsură datorită mass-mediei, afectându-ne sub mai multe aspect, cât nu ar fi de straniu are și simpatizanți/susținători în persoana unor lideri politici, dar și cetățeni cu interese „mocnite”, care în aceste momente tragice pentru întreaga omenire, lansează „lecții” de comportament (geo) politic, sfaturi și îndemnuri pentru actuala guvernare, pe care nici nu se sfiesc să le afișeze în ziare , la radio, televiziune sau în presa online. Astfel, că izvorul unei situații tragică pentru țară poate începe în urma acestui *război informațional,* inspirat din declarațiile iresponsabile ale unor politicieni și liderei ai formațiunilor de opoziție, făcute deseori în mass-media străină, cu bătaie lungă, unde guvernarea țării este învinuită că premeditat nu inițiază negocieri în plan politic și eco-

nomic cu Rusia, chiar dacă conducerea acestei țări demonstrează, prin acțiunile sale, că nici nu cutează să revină la înțelegere și pace.

7. „Geopolitica a fost şi, în anumite privinţe, continuă să fie, o noţiune cu intensitate variabilă", remarcă cercetătorul român Gheorghe Văduva. După noi, această latură schimbătoare a geopoliticii a fost și este dictată și de atitudinea mass-mediei, care de-a lungul anilor ba i-a recunoscut meritele, ba a blamat-o. Același lucru au făcut ades și oamenii de știință. „ Şcoala germană, şcoala anglo-saxonă şi cea americană i-au dat funcţiuni şi interpretări diferite, dar care au în comun centrarea acestora pe stat şi pe spaţiul geografic de interes pentru acesta. Este vorba de o proiecţie geografică a interesului politic al statului, de o conexiune dintre politica statului şi spaţiul geografic de interes pentru acesta"**[**3**].** În condițiile regionale actuale, mass-media de la noi trebuie să-și vadă menirea în a reflecta plenar problematica din domeniul (geo)politic, care este strâns legată cu interesele naționale și securitatea statului Republica Moldova. Aceste interese ale ei ar urma să rezulte din prevederile Constituției Republicii Moldova, din documentele oficiale, elaborate de către instituțiile statului în acest domeniu, dar și din *poziția civică a jurnalistului.*

8. Profesionalismul și poziția civică a jurnalistului se leagă cu interesul național și cu educația patriotică. Cândva, mi-aduc aminte, un coleg, și azi cadru didactic activ la Facultate, preda studenților-jurnaliști, la cursul „Disciplina specializării", lecții „Despre patrie și patriotism" [4]. Tot mai rar discutăm astăzi la orele de jurnalism despre patriotism și despre interesele naționale/geopolitice ale țării. Și tot mai mult continuăm să criticăm mass-media... (?!)

Referințe:

1. PAPUC, I. *Carl Schmitt. Conceptele politice*. România: Mica Valahie, 2013. 172 p. ISBN 978-606-8304-55-7; ШМИТТ, К. Понятие политического. В: *Вопросы социологии.* 1992. № 1, сс. 37-67.
2. MORGENTHAU, H.J. *Politics among nations :The struggle for power a. peace.* 5. ed. rev. New York: Knopf, Cop. 1978, 650 p. ISBN ISBN_0-394-50085-7.
3. VĂDUVA, Gh. *Pumnale geopolitice (Posibile efecte marginalii la revigorarea unor pivoţi).* Disponibil la : http://iss.ucdc.ro/studii-pdf/Pumnale%20geopoliti-ce.pdf. (Accesat la 28.08.2022).
4. GUZUN, M.Șt. *Despre patrie și patriotism. (Presa în structura educației patriotice): Lecții la cursul „Disciplina specializării".* Chișinău: USM , 1990. 60 p. (fără ISBN).